

dossier didàctic

UN LUGAR EN EL MUNDO

#ServeisEducatius
#FilmotecaEscoles

Filmoteca
de Catalunya

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

A partir de secundària

contingut

INFORMACIÓ PRÀCTICA

| PÀGINA 2

*FITXA TÈCNICA
CONCEPTES CLAU
SINOPSI
LA CRÍTICA DIU*

PER A REFLEXIONAR

| PÀGINA 4

PROPOSTA D'ACTIVITATS

| PÀGINA 5

ANÀLISI

Context

Llenguatge cinematogràfic

Narrativa

ACCIÓ

REFLEXIÓ

COMPLETEU EL VISIONAT

| PÀGINA 8

Informació pràctica

UN LUGAR EN EL MUNDO

FITXA TÈCNICA

Direcció: Adolfo Aristarain

Guió: Adolfo Aristarain

Música: Emilio Kauderer

Fotografia: Ricardo DeAngelis

Interpretació: Federico Luppi, Cecilia Roth, José Sacristán, Leonor Benedetto, Gastón Batyi

Producció: España, Argentina, Uruguai

Any: 1992

Duració: 120 min.

V.O: Castellà

Apta per a tots els públics

CONCEPTES CLAU

Drets Humans - Filosofia - Valors - Geografia
Història - Pobresa - Drets de l'infant - Educació

SINOPSI

Ernesto Dominici (Gastón Batyi) retorna a Vall Bermejo, a la província argentina de San Luís, i l'acció ens trasllada als records de la seva infància: allà va créixer amb els seus pares Mario (Federico Luppi) i Ana (Cecilia Roth). Amb l'arribada de Hans (José Sacristán), un geòleg espanyol que ve a buscar petroli en uns terrenys de la zona, acabarà la tranquil·litat i estabilitat del poble. El geòleg i el cacic Andrada (Rodolfo Ranni) s'enfrontaran amb els pares d'Ernesto, que formen part d'una cooperativa de pagesos dirigida per la monja Nelda (Leonor Benedetto).

LA CRÍTICA DIU

El film d'Adolfo Aristarain combina en paral·lel la trama relacional dels personatges amb el cos ideològic del film, però sempre prioritizant aquest últim com a fil conductor. La temàtica primordial no és una altra que la lluita imaginària entre uns David i Goliat en plena Pampa argentina, la pugna entre el poder fàctic, la lògica capitalista, i el reducte idealista que representa Mario Dominici (Federico Luppi). Aquest és essencialment un home que aconsegueix impregnar de les seves idees als petits productors de llana desideologitzats. S'aferrarà a allò amb què creu, la seva cooperativa, esgotant-se però mantenint-se ferm fins que la llei del més fort s'imposa.

Juntament amb aquesta temàtica, s'estenen un ventall de situacions subordinades a la trama principal. En primer lloc, l'enfrontament entre el camp i la ciutat, la incomprensió entre dos espais completament diferents, antitètics. La idea de la capital, Buenos Aires, com a eix de la vida a Argentina, i la d'un camp abandonat. La vida del camp és una condemna, i l'atracció per la ciutat tard o d'hora venç als petits propietaris: ho veiem en l'ancià que, després de vendre la terra a Andrada (Rodolfo Ranni), fa salts d'alegria, feliç perquè se'n va a la ciutat.

Informació pràctica

UN LUGAR EN EL MUNDO

La qüestió rural és primordial per a entendre la història social argentina, un dels molts països llatinoamericans on no s'havia posat en marxa un procés de reforma agrària. En estreta connexió amb la temàtica del camp, la pel·lícula exposa amb una rotunditat incòmoda l'analfabetisme. L'immobilisme de la societat rural arriba fins al punt que el capatàs Zamora (Hugo Arana) es nega al fet que els seus fills s'alfabetitzin.

Vilapriyó, Francesc. *La Dictadura militar argentina y el cine de Adolfo Aristarain*. Barcelona: Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, DL 2013.

“

Cadascú va fer el que va poder i va donar el millor de si. Si varen aprendre molt o poc no importa, van aprendre a pensar i a conuiuere. Això és el que val.

”

PERSONATGE DE LA PEL·LÍCULA

Proposta d'activitats

ANÀLISI

CONTEXT

Un lugar en el mundo va ser rodada a la província de San Luís, a Argentina l'any 1992. Cerca on està situada, si les condicions de vida actuals dels seus habitants són gaire diferents de les que veiem a la pel·lícula, si l'índex de pobresa ha millorat o no, i a què es dediquen majoritàriament.

LLENGUATGE CINEMATogràFIC

Dirigida pel director argentí Adolfo Aristarain, aquesta pel·lícula es considera cinema d'autor. Un dels objectius de la Filmoteca de Catalunya és difondre el cinema, especialment aquell cinema amb menys recorregut dins el circuit comercial. Cerca en què consisteix el cinema d'autor i quins trets el diferencien de les produccions comercials de Hollywood. Coneixes algun altre exemple de cinema d'autor? Quins?

El film ha estat comparat amb els westerns nord-americans, i en especial amb les pel·lícules de John Ford. S'ha dit que és un western pampero (de la Pampa argentina). Estàs d'acord amb aquesta afirmació? Quins elements consideres que comparteix amb el western?

S'ha dit que *Un lugar en el mundo* és cinema de denúncia social. Ken Loach és un altre director que s'inscriu dins aquesta tipologia, tot i que amb elements de denúncia molt més explícits i des d'un punt de vista molt diferent. Busca alguna pel·lícula de Ken Loach i mira-la (pots trobar DVDs en préstec a la Biblioteca del Cinema). Comenta les diferències entre el cinema dels dos directors.

Un lugar en el mundo és una coproducció argentina i espanyola. Què vol dir? Llista tres pel·lícules que siguin coproduccions i especifica de quins països són. Aquest film va guanyar nombrosos premis i nominacions. Cerca quins van ser i comenta la seva rellevància.

Proposta d'activitats

ANÀLISI

NARRATIVA

A les pel·lícules d'Aristarain els diàlegs tenen molt pes; més que l'acció. Pensa en un parell de noms de directors/es de cinema on els diàlegs també juguin un rol similar. Compara i comenta amb els teus companys les semblances entre *Un lugar en el mundo* i algunes pel·lícules d'aquests altres directors/es.

Un dels moments més crítics del film es troba quan el personatge de Federico Luppi decideix cremar la llana dels camperols de la cooperativa. Per què ho fa? Estàs d'acord amb la seva decisió.

“A vos no te gusta que te manden, ¿no? Cuanto más sepas menos te van a mandar”. Reflexiona sobre aquesta frase que diu el personatge interpretat per Federico Luppi al seu fill i comenta-la amb els teus companys.

ACCIÓ

El personatge de Federico Luppi funda una cooperativa de ramaders. Cerca en què consisteixen les cooperatives, quin és el seu origen històric, i en què es diferencien respecte a les empreses convencionals. Llista tres exemples de cooperatives que coneguis del teu entorn i comenta amb els teus companys els seus trets i història.

Proposta d'activitats

REFLEXIÓ

Al film veiem que hi ha nens que no van a l'escola i no saben llegir ni escriure. Creus que això passa a gaires indrets del món actualment? On passa de manera majoritària? Quines en són les principals causes?

Mira aquesta escena (LINK 1) de la pel·lícula. Comenta aquesta frase del personatge interpretat per José Sacristán. Creus que a la nostra societat predominen els valors de la competitivitat o la solidaritat entre persones? Com t'agradaria que fos?

Completeu el visionat

BIBLIOGRAFIA I FILMOGRAFIA

Vilapriñó, Francesc. *La Dictadura militar argentina y el cine de Adolfo Aristarain*. Barcelona: Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, DL 2013.

Casado, Sergio. *Adolfo Aristarain: un nuevo humanismo*. Madrid: JC, cop. 2011.

Brenner, Fernando. *Adolfo Aristarain*. Buenos Aires: Centro Editor de América Latina, cop. 1993.

Aristarain, Adolfo. *Martín (Hache); Lugares comunes; Roma*. Tres películas de Adolfo Aristarain. Madrid: Ocho y Medio, 2004.

Castillo, Luciano. *Con la locura de los sentidos: entrevistas a cineastas latinoamericanos*. Buenos Aires: Artesiete, 1994.

Aristarain, Adolfo; Bortnik, Aída; Carrière, Jean-Claude [et al.]. *El Guión cinematográfico*. Buenos Aires [etc.]: Paidós, 1997.

Stalingrad. *Un lieu dans le monde*. "Positif", núm. 386, (avril 1993), pàg. 56.

Di Nubila, Domingo. *Un lugar en el mundo (A place in the world)*. "Variety", Vol. CCCXLVIII, núm. 2, (Aug 3 1992), pàg. 40.

Cinéma d'auteur. "Avant-Scène Cinéma", núm. 421, (avril 1993), pàg. 67.

Romano, Hélène; Aidan, Marcel. *Un lieu dans le monde*. "Jeune Cinéma" núm. 221, (avril-mai 1993), pàg. 24-27.

Links:

LINK 1:
<https://youtu.be/i557kcvTW80>

Tots els llibres, revistes, pel·lícules i bandes sonores citats els trobareu a la Biblioteca del Cinema.

Topogràfic del film:

V 7251